

Östra Göinge kommun

Rektorn vid Snapphaneskolan

Beslut för grundskola med särskoleelever

efter tillsyn av Snapphaneskolan
i Östra Göinge kommun

Tillsyn av Snapphaneskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Östra Göinge kommun under vårterminen 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Snapphaneskolan besöktes av Skolinspektionen den 3 maj 2012.

Helhetsbedömning

Av tillsynen framkommer att rektorn har utvecklat och genomfört ett stort förändringsarbete i skolan, vilket både elever och lärare uppger vara positivt. Bland annat har en särskild satsning gjorts på matematik för att öka andelen elever som uppnår kunskapskraven. Snapphaneskolan kan dock inte redovisa kunskapsresultaten för årskurs 5 med undantag för resultaten i de nationella ämnesproven för åren 2007-2011 och andelen elever som har nått de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen år 2011.

För årskurs 9 har skolan redovisat resultat i samtliga ämnen för åren 2007-2011. Redovisningen visar att skolan har en ökad måluppfyllelse i alla ämnen men resultaten på nationella ämnesprov ligger mycket lägre jämfört med elevernas betyg samt att flickorna har mycket högre meritvärde än pojkarna. Skolinspektionen bedömer att skolan inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete där bland annat resultaten i samtliga ämnen följs upp på skolnivå. Skolan har därmed inte någon möjlighet att systematiskt utveckla verksamheten i enlighet med skolförfattningarnas krav.

Rektor och lärare har inför den nya skollagen och läroplanen arbetat mycket med skolutveckling och skolan har kommit långt i sitt arbete med pedagogiska planeringar, tydliggöra målen för eleverna, bedömningsfrågor, utformning och utvärdering av åtgärdsprogrammen. Personalen diskuterar utifrån ett helhetsperspektiv när det gäller de olika dokumenten så att det ska bli tydligt för lärare, elev och vårdnadshavare var eleven befinner sig i sin kunskapsutveckling. Dock måste skolan arbeta med att utveckla de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen så att elevens kunskapsutveckling anges i förhållande till kunskapskraven i ämnet och har tydlig fokus på vilka insatser som behövs. I Snapphaneskolan finns elever i behov av särskilt stöd. Enligt uppgift från elever, lärare och rektor görs anpassningar för i undervisningen efter elevernas behov. Men Skolinspektionen bedömer att tillgången till stöd inte är tillräcklig. Av tillsynen framkommer att Snapphaneskolan i stort är en trygg skola men att det förekommer kränkningar mellan elever. Skolan behöver förstärka sitt arbete med att komma tillrätta med problemen och de måste i sin plan mot kränkande behandling ange vilka åtgärder som de har vidtagit/kommer att vidta och utvärdera dem utifrån de olika verksamheterna.

Skolinspektionen vill utifrån tillsynen framhålla att grundsärskolans elever inte är integrerade i grundskolans verksamhet i lika stor omfattning som skolläring, lärare och dokumentation uppger.

Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas måloppfyllelse. Områden som systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen, särskilt stöd och likabehandlingsplanen är bristområden som Skolinspektionen uppmärksammade vid tillsynen av Södra Området år 2007. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Snapphaneskolan i Östra Göinge kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Östra Göinge kommun att senast den 2012-11-15 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Trygghet och studiero.

I detta ingår att:

Skolan ska genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7, 10 §§ skollagen).

Det ska för varje verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Särskilt stöd.

I detta ingår att:

Eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § tredje stycket skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundskolan, avsnitt 2.8 / Lpo 94, avsnitt 2.8).

Skolan ska ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

De skriftliga omdömena ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen och 11 kap. 16 § skollagen).

I de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen och 11 kap. 16 § skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Av skollagen framgår att det inom ramen för varje särskild verksamhet ska bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. För varje verksamhet ska det finnas en plan mot kränkande behandling som utgör en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

Vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsan och elever på skolan framkommer att Snapphaneskolan i stort är en trygg och trivsamt skola även om det ibland förekommer ett tufft språkbruk mellan eleverna och elever som stökar på en del lektioner. Eleverna uppger att det på skolan finns elever i årskurs 6 som bråkar på rasterna och som låser upp dörrarna på toaletterna. Lärare och elevhälsan beskriver att dessa konflikter är kända för personalen och berättar att de lägger mycket tid på att reda i konflikterna när de uppstår. Skolan har inte genom en kartläggning identifierat samtliga dessa problem och vilka förebyggande åtgärder som behövs för att komma till rätta med problemen.

Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan från maj 2011 och ett utkast till plan mot kränkande behandling för grundskolan 4-9 och en för grundsärskolan 7-10. De nya planerna kommer enligt rektor att gälla för läsåret 2012/2013. Varken i den nuvarande planen eller i utkastet till de nya planerna finns det tydligt angivet vilka åtgärder, som utifrån en kartläggning på skolan, behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. De åtgärder som skolan vidtagit föregående år redovisas inte heller. Skolan måste också tydligt ange vilka konkreta åtgärder som ska påbörjas eller genomföra under året. De åtgärder som skolan har vidtagit föregående år och kommande år ska utvärderas utifrån de olika verksamheterna. Detta saknas i planen och de utkast till planer som Skolinspektionen tagit del av.

Skolan ska genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Det ska för varje verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska

följas upp. En redogörelse för hur föregående års åtgärder mot kränkande behandling har genomförts ska också finnas i planen.

Författning:

6 kap. 6 § skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan, avsnitt 2.1 / Lpo 94, avsnitt 2.1

6 kap. 7, 10 §§ skollagen

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Motivering:

Enligt skollagen ska eleverna få det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver. Av skolförordningen framgår att en elev som är i behov av studiehandledning på modersmål ska få det.

I intervjuer med skolans specialpedagoger, lärare och elever framkommer att elever i behov av särskilt stöd får hjälp av specialpedagog och/eller extra lärare i viss mån. Enligt rektor genomförs av specialpedagog olika åtgärder för elever i behov av särskilt stöd. Rektor uppger att det särskilda stödet kan vara läsgrupper där elever intensivläser med specialpedagog, enskild träning och att det i vissa klasser finns en extra lärare som en resurs i klassrummet. I intervju med lärare och elever framkommer att det särskilda stödet också består av att lärarna i de olika ämnena ger extra hjälp till eleverna på sin planeringstid på tisdagar. Eleverna uppger vid intervjutillfällena att man har möjlighet att stanna kvar på skolan på tisdagar och få hjälp i samtliga ämnen. Skolan utarbetar utifrån tydliga rutiner åtgärdsprogram för de elever som inte klarar kunskapskraven. Det framkommer i intervjuer med lärare och elever att för den elev som inte klarar kunskapskraven i ett ämne eller flera ämnen berättar läraren utifrån åtgärdsprogrammet vad eleven behöver träna på eller uppmanar läraren eleven att gå till tisdagstimmen. Lärarna uppger att de försöker vara flexibla och stötta eleven under skoltid men att de inte alltid har förutsättningar att ge eleven det särskilda stöd de behöver, och som framgår av elevens åtgärdsprogram, inom ramen för den ordinarie undervisningstiden utan hänvisa eleven till "tisdagstimmen". Eftersom "tisdagstimmen" ligger efter skoltid och är frivillig uppger eleverna att de inte alltid går dit även om de skulle behöva det. Enligt lärare och elever är åtgärdsprogrammen utformade så att

de blir en hjälp för eleven i klassrummet men Skolinspektionen kan konstatera utifrån intervjuer med lärare och elever att det finns ett större behov av ämnes-specifikt stöd än vad lärarna kan täcka och att eleverna många gånger istället är hänvisade till tisdagstimmen. Rektorn har under läsåret påbörjat ett arbete tillsammans med elevhälsan för att utarbeta rutiner och förbättra det särskilda stödet.

I intervju med rektor och lärare framkommer att det finns elever på skolan som nyligen anlänt till Sverige och som inte på ett tillfredsställande sätt kan tillgodogöra sig utbildningen i alla ämnen, då det konstaterats ett behov av studiehandledning på modersmål. Elevvårdsteamet och rektor uppger att det på skolan finns en lärartjänst på 50 procent som stödjer elever som har ett annat modersmål. Det framkommer också att det ibland är svårt att hitta personal som kan undervisa i vissa språk men rektorn anser att hon har möjlighet att få lärare om hon ansöker om det. Några lärare uppger att de använder sig av internetbaserade översättningsprogram i sin undervisning av elever med annat modersmål än svenska.

Skolinspektionen påpekar att det är viktigt att åtgärderna ligger inom skoltid och att det sker ett arbete i klassrummet där lärarna kring eleven tillsammans har ansvar att anpassa undervisningen utifrån åtgärdsprogrammet.

Skolan ska utveckla sitt arbete så att alla elever får det särskilda stöd i den omfattning och på det sätt som en utredning och upprättade åtgärdsprogram visar att de behöver. Skolan ska se till att en elev som är i behov av studiehandledning på modersmål ska få det.

Författning:

3 kap. 3, 10 §§ skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.2 / Lpo 94, avsnitt 2.2

3 kap. 8 § tredje stycket skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan, avsnitt 2.8 / Lpo 94, avsnitt 2.8

5 kap. 4 § skolförordningen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtal i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i samt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt nå så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Såväl lärare som rektor uppger i intervju att de arbetat med att utveckla pedagogiska planeringar som de kopplar till de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen. Skolan dokumenterar de skriftliga omdömena i en databas som elever och vårdnadshavare har tillgång till. Vid intervjuer med elever, rektor och lärare framkommer att arbetet med de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen kommit olika långt. Skolinspektionen har tagit del av ett antal individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen upprättade våren 2012 men också av äldre versioner upprättade hösten 2011. Granskningen visar att de varierar i kvalitet. I lärarintervjun framkommer att man har IUP-tid, en timme i veckan, tillsammans med eleverna där man går igenom med eleven vilka mål de har uppnått och diskuterar nya mål. Rektor och lärare uppger att delar av IUP-tiden ibland även används till värdegrundsarbete (se vidare under trygghet och studiero).

I en del av de individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av framgår elevens kunskaper i relation till kunskapskraven i kursplanerna men det finns också exempel på omdömen där elevens kunskapsutveckling inte anges i förhållande till kunskapskraven i ämnet. Det framkommer inte alltid vad eleven behöver utveckla eller vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Exempelvis fokuserar ett antal nya mål på att " fortsätt på samma sätt, bli bättre i ämnet och försöka mer". De flesta insatser som beskrivs i de granskade individuella utvecklingsplanerna handlar om vad eleven ska göra och inte om vad skolan ska göra för att eleven ska nå målen.

Läraren ska vid utvecklingssamtal i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i samt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen och 11 kap. 16 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Skolan redovisar resultat för de nationella ämnesproven i årskurs 5 för perioden 2007 till 2010. Under tidsperioden varierar resultaten mellan 90 och 96 procent av eleverna som når målen i de nationella ämnesproven. För år 2011 redovisas andelen elever i årskurs 5 som har nått de nationella målen i respektive ämne. Skolans statistik för år 2011 i årskurs 5 visar dock på låg måluppfyllelse i en del ämnen. Eleverna har en måluppfyllelse på 74 procent i engelska, 78 procent i matematik och 84 procent i svenska. Skolinspektionen kan konstatera att skillnaden är stor mellan resultaten för de nationella ämnesproven i årskurs 5 år 2010 (engelska 93 procent, matematik 93 procent och svenska 92 procent) och skolans statistik för andelen elever som nått de nationella målen år 2011.

Den nationella statistiken för årskurs 9 år 2011 visar på hög måluppfyllelse i samtliga ämnen. Det genomsnittliga meritvärdet är 206,5 poäng och omkring 82 procent (kommunen 72 procent) av eleverna nådde minst godkänt i samtliga ämnen. Flickorna har mycket högre meritvärde än pojkarna (225,9/190,1). För år 2011 gäller att eleverna har en måluppfyllelse på 99 procent i engelska, 98 procent i svenska, 96 procent i kemi och 94 procent i matematik. I övriga ämnen ligger måluppfyllelsen mellan 94 och 100 procent. Skolans statistik sett över tid (2007-2011) i årskurs 9 visar en tydligt ökad måluppfyllelse i samtliga ämnen. Skolan har noterat att måluppfyllelsen varierar något mellan åren men att inget ämne utmärker sig extremt. Resultaten på nationella ämnesproven år 2011 i årskurs 9 i kemi (80 procent), matematik (82 procent), engelska (93 procent) och svenska (94 procent) är mycket lägre jämfört med elevernas betyg. Av skolans 82 elever i årskurs 9 läsåret 2010/2011 var 93 procent behöriga till yrkesprogram och när det gäller de högskoleförberedande programmen var 93 procent behöriga till estetiskt program, 92 procent till ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskaps-program, 88 procent till naturvetenskapligt och tekniskt program.

Värdegrundresultat

Rektor och lärare beskriver en lugn och trygg skola där man tar itu med de situationer som kan uppstå. De elever som Skolinspektionen möter vid skolbesöket uppger att de är trygga på skolan och att de upplever att de har studiero. Dock framkommer i intervjuer med elever att det förekommer kränkningar på skolan, vilket bekräftas av lärare och elevhälsan. Rektor, lärare och elevhälsan kan beskriva det påbörjade värdegrundsarbete som genomförs utifrån skolans elevvårdsarbete för att komma tillrätta med enskilda och grupper av elevers normbrytande beteenden. (se vidare under Trygghet och studiero) Skolans ordningsregler är framtagna i samverkan med elevrådet.

Beskrivning av Snapphaneskolan

Snapphaneskolan är centralt belägen i Knislinge i Östra Göinge kommun och har idag elever från årskurs 5 till årskurs 10. På skolan går det 332 elever. I verksamheten finns en grundsärskola årskurs 7-10 med sju elever. Grundsärskolans elever är delvis integrerade i grundskoleklasser. Grundskolan är delad i ett klassläraresystem i årskurs 5 och 6 samt ett ämnesläraresystem i årskurs 7 till 9. Lärarna är organiserade i tre arbetslag med gemensamt ansvar för skolans elever. Arbetslagen är stadieövergripande men lärarna ingår även i ämneslag. Inför läsåret 2012/13 och 2013/14 kommer vissa förändringar att ske när det gäller vilka årskurser och elever från de olika skolorna i kommunen som ska gå vidare till Snapphaneskolan.

Eleverna kommer från närområdet men skolan har även elever som åker skolskjuts. På skolan finns elever med annat modersmål än svenska. Skolans elevhälsoteam består av rektor, specialpedagog, skolsköterska, skolpsykolog, kurator och studie- och yrkesvägledare.

I skolan lokaler finns under eftermiddagar och kvällar en fritidsgård. På skolan finns ett skolbibliotek som kommer att renoveras och iordningsställas under sommaren 2012. Verksamheten leds av en rektor som började på Snapphaneskolan år 2010.

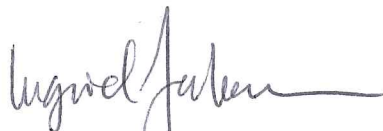
Skolinspektionen har i december 2010 genomfört kvalitetsgranskning av undervisningen i engelska vid Snapphaneskolan (år 6-9). Vid granskningen identifierade Skolinspektionen ett antal utvecklingsområden. Kvalitetsgranskningen är avslutad då Skolinspektionen har bedömt att skolan har vidtagit tillräckliga åtgärder.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Litza Aschan, Annika Mullaart Ed och Peter Sääw.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Ingrid Jacobsson
Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas.

Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).